

Ali ste vedeli?

Netopirji so na Zemlji že vsaj **52 milijonov let**.

Na svetu je opisanih že več kot 1300 vrst netopirjev, v Sloveniji pa najdemo kar **29 vrst**.

Netopirji lovijo plen s pomočjo nam neslišnih **eholokacijskih klicev**.

Naš najmanjši netopir je drobní netopir (*Pipistrellus pygmaeus*), ki **tehta pičlih 5 g** in ima razpon prhuti do **20 cm**.

Največje netopirje na svetu uvrščamo v rod letečih psov (*Pteropus*). Tehtajo lahko do **1,5 kg** in imajo razpon prhuti do **1,7 m**. Prehranjujejo se s **sadjem**.

Foto: Nika Krivec

Netopirji živijo relativno dolgo, najstarejši doživijo **skoraj 40 let**. Trenuten rekord v Sloveniji ima mali podkovnjak, ki je dočakal vsaj **22 let**.

Netopirski iztrebki - gvano - so odlično gnojilo!

Med netopirji obstajajo tudi **vampirji**. V srednji in južni Ameriki živijo tri vrste, ki se prehranjujejo s krvjo velikih sesalcev in ptičev.

Foto: Monika Podgorelec

Naš najhitrejši netopir je dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersii*), ki lahko leti s hitrostjo kar **70 km/h**.

Več o skrivnostnih nočnih letalcih

Vloga netopirjev v okolju je pomembna in nenadomestljiva. Med drugim so **glavni plenilci nočno aktivnih žuželk**, med katerimi je veliko takih, ki jim ljudje pravimo škodljivci. Prav tako pa s svojo številčnostjo in vrstno pestrostjo sporočajo, da je okolje zdravo. Zato jih sprejmimo za svoje sosede in jim omogočimo mirno sobivanje z nami!

Obvestite nas, če si z netopirji delite streho nad glavo ali pa ste našli onemoglega netopirja in z veseljem vam bomo svetovali!

netopirji@sdpvn-drustvo.si

Več o netopirjih lahko izveste na straneh Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev:

www.sdpvn-drustvo.si

www.facebook.com/sdpvn

Foto: Nika Krivec

Vabljeni, da se nam pridružite pri naših aktivnostih!

Izdajatelj: Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Partner: Botanični vrt Univerze v Ljubljani
Besedilo: Jasmina Kotnik, Nika Krivec, Nastja Kosor
Naslovnica: Usnjebradi uhati netopir (*Plecotus macrobullaris*), foto: Monika Podgorelec
Oblikovanje: Nika Krivec, Jasmina Kotnik
Tisk: Trajanus, d.o.o., Kranj, september 2015
Naklada: 570 izvodov

Zgibanika je nastala v sklopu projekta "Prisluhni netopirjem Ljubljane - MEDNARODNA NOČ NETOPIRJEV 2015". Projekt se izvaja s sofinanciranjem Mestne občine Ljubljana.

Tudi jaz prebivam v mestu!

Mednarodna noč netopirjev
2015

Mednarodna noč netopirjev je vsakoletni dogodek ob koncu poletja, ki pod okriljem organizacije EUROBATS poteka od leta 1997, v Sloveniji pa od leta 1998. Do leta 2012 se je dogodek imenoval Evropska noč netopirjev, nato pa se je zaradi pridružitve maloazijskih in severnoafriških držav preimenoval. Tako bo letos potekal v več kot 30 državah.

Netopirji, njihova zatočišča in prehranjevališča so ogroženi po vsem svetu. Ljudje netopirje zaradi neutemeljenih strahov pogosto namerno pobijajo ali pa jim zapirajo preletne odprtine na stavbnih zatočiščih, s čimer netopirji izgubljajo domove.

Foto: Jasmina Kotnik

Pozni netopirji (*Eptesicus serotinus*) si svoja zatočišča pogosto poiščejo na cerkvenih podstrešjih.

Cilj mednarodne noči netopirjev je ozaveščanje prebivalstva o vlogi teh letečih sesalcev v naravi in o pomembnosti njihovega ohranjanja.

Na sledečih straneh si preberite nekaj zanimivih dejstev o netopirjih.

Življenje netopirjev v mestu

Foto: Lea Likozar

Netopirji ne gradijo gnezd, ampak zasedejo prostore, ki jim jih ponuja okolje.

Spomladi se tako nekatere vrste naselijo na topla podstrešja cerkva, gradov in zapuščenih hiš, druge pa poiščejo svoja dnevna zatočišča v razpokah mostov, stavb ali v duplih starih dreves. Samice se spomladi združijo v **porodniške skupine**, medtem ko so samci večinoma samotarji.

Foto: Simon Zidar

Dan prespijo, ob mraku pa se predramijo in odpravijo na lov za žuželkami. V mestih jih lahko zvečer opazujemo, kako se v zraku podijo za plenom v parkih, nad vrtovi, nad vodotoki ...

Netopirka **konec maja ali v juniju** skoti enega **mladiča**, ki je prvih nekaj tednov odvisen od materinega mleka.

Foto: Monika Podgorelec

Mladiči **tekem poletja** postanejo samostojni, vendar še ostanejo v skupini, kjer so se skotili. V tem času se učijo letenja, lovljenja plena in vseh veščin, potrebnih za preživetje.

Foto: Jasmina Kotnik

Gruča usnjebradih uhatih netopirjev (*Plecotus macrobullaris*) na cerkvenem podstrešju.

Jesen je čas, ko si morajo netopirji nabrati dovolj podkožnega maščevja, da lahko preživijo prihajajočo zimo. K nam se priselijo tudi živali s severnega dela Evrope. To je tudi **paritveno obdobje**. Samci lahko samice vabijo na svoja parišča z glasnimi svatbenimi klici.

En samec se lahko pari tudi z več samicami v eni noči. Oploditev je pri večini vrst odložena do pomladi, do takrat pa netopirke lahko hranijo semenčice v predelu maternice.

Foto: Tea Knapič

Zimo prespijo v pravem zimskem spanju (hibernaciji). Njihova telesna temperatura (40 °C) se spusti na okoliško (5-10 °C), metabolizem in srčni utrip pa se upočasnita.

Izbrana mesta za prezimovanje so najpogostejše jame, rudniki in drugi podzemni habitati. Nekatere vrste prespijo zimo kar v drevesnih duplih. Nemalokrat pa netopirji prezimujejo tudi v naših kletih.